

Va de drogues...

Joves que parlem.

Guia de suport per a l'ús del material audiovisual

Introducció

Aquest projecte neix com a resposta a les necessitats que els i les professionals dels Plans Comunitaris de Roquetes i Trinitat Nova detectem a l'hora de treballar la sensibilització sobre la prevenció de drogues amb joves i adolescents del nostre territori. El material creat és producte d'un llarg procés de treball i reflexió on ha estat molt important el treball en equip, la retroalimentació i tenir sempre present que si volem dir alguna cosa als joves i adolescents, primer hem d'escollar-los.

Els factors que han guiat l'elaboració del material són:

1. Dissenyar un material dinàmic, com són els vídeos, que pugui adaptar-se a diferents contextos, espais i temps.
2. Crear un material proper als protagonistes que els permeti reflexionar sobre les drogues. Per aquesta raó el material audiovisual s'ha elaborat a partir dels propis discursos, opinions i criteris dels joves i adolescents.
3. Que aquest material, a més de ser dissenyat per ser utilitzat en el nostre territori, pugui ser una eina per a altres professionals que treballen en contextos similars.

Quin és l'objectiu?

L'objectiu principal d'aquest material audiovisual és proporcionar una eina que afavoreixi el debat i la reflexió sobre les drogues amb adolescents i joves, i serveixi com a complement a la realització de programes de prevenció en drogodependències.

La finalitat dels vídeos és facilitar el diàleg, compartir opinions i possibilitar l'elaboració de criteris propis sobre les drogues, el seu consum, els riscos, les alternatives, etc. mitjançant el treball en grup i la dinamització de la discussió per part d'un professional amb coneixements sobre prevenció del consum de drogues.

Aquest material també permet aprofundir en la relació existent entre les drogues i altres factors

importants de l'adolescència com a etapa de trànsit cap l'edat adulta, com són la recerca de la identitat, les relacions, les incerteses, les pors, la necessitat de provar coses noves i com tots aquests temes poden obrir-se en un espai d'escolta i diàleg "amb" els adolescents... Que tenen moltes coses a dir i a dir-nos.

A qui va dirigit?

Destinatari final: Joves i adolescents d'entre 13 i 21 anys aproximadament.

Dinamitzadors: Professionals dels àmbits educatius, social i de la salut que tinguin interès en treballar la prevenció de drogues amb joves.

Com pot utilitzar-se?

Els vídeos, de la mateixa manera que aquesta guia, són un material de suport a altres accions centrades en la prevenció de drogodependències.

Molt recomanable com a complement a la realització d'un programa preventiu estructurat i avaluat, i no com una activitat puntual i aïllada.

També és recomanable que la persona que dinamitza tingui coneixements sobre drogues.

Els vídeos estan presentats en blocs de preguntes per temes (**INFORMACIÓ, TABAC/ALCOHOL, CONSUM, ENTORN, RISCOS, ALTERNATIVES i REFLEXIÓ**) i en un **REMIX GENERAL** que conté els elements més importants de cada bloc. També hi ha la possibilitat de veure les **ENTREVISTES COMPLETES** de cadascuna de les persones participants.

El tipus de format permet que sigui un material flexible i adaptable a les necessitats, les condicions, els temps i el context on s'utilitzi. Possibilita obrir el debat en finalitzar cada bloc.

També es pot:

- Elaborar prèviament les preguntes de forma individual o en grups reduïts.
- Treballar tota la seqüència de blocs i/o entrevistes en diferents sessions.
- Seleccionar un bloc i/o entrevista o diversos que siguin d'interès.
- Utilitzar el *Mix* (recomanable per a situacions on no hi ha massa temps i es vol abarcar el tema de la manera més àmplia possible).

Temes que poden sorgir i que enriqueixen el debat

A continuació detallarem les preguntes que apareixen a cada bloc, algunes frases generadores de debat i els temes/preguntes significatives que poden abordar-se a partir dels vídeos.

INFORMACIÓ

Què són les drogues?

Quines drogues existeixen?

Quins efectes tenen les drogues?

Tenim suficient informació per a prevenir?

Frases

“Les drogues afecten el sistema nerviós”

“De vegades pensem que ho sabem tot i no sabem gens”

“Realment pots prevenir”

Temes /preguntes

- Definició de drogues
- Classificació de les drogues
- Per què és important la informació?
- Com aconseguir més informació?

TABAC / ALCOHOL

Què opines del tabac?

Què opines de l'alcohol?

Frases

Tabac

“El tabac és popular i ho utilitza la gent que necessita un alleujament”

“El tabac és una droga? Sí, però és alguna cosa que es veu tan normal...”

“Et fa mal però no té efectes que es notin”

Alcohol

“L'alcohol el consumeix tothom, fins i tot els nens”

“L'alcohol, tot el poble el demana, es consumeix des de fa generacions”

“Està permès, llavors la gent el consumeix més”

Temes /preguntes

- El tabac és una droga? Per què?
- L'alcohol és una droga? Per què?
- Drogues legals i il·legals: quina diferència existeix?
- Què penses sobre la prohibició de les drogues?
- El fet que alguna cosa estigui prohibida implica que sigui més desitjada?
- El fet que una droga sigui legal implica que sigui menys nociva?
- Relació entre Cultura - Drogues, Religió - Drogues, Estat – Drogues

- Davant l'afirmació que hi ha més persones que moren com a conseqüència del tabac/alcohol que de l'heroïna...què n'opines?

CONSUM

Per què la gent consumeix drogues?

Per què la gent jove consumeix drogues?

Frases

“Per escapar, per ansietat”

“Obstacles”

“Per passar-t'ho bé”

“Per fer-se el xulo”

“Per desconnectar”

“Per cridar l'atenció”

“Pels amics”

“Anar a allò fàcil quan tenen un problema...però ja no tenen un, tenen dos”

Temes /preguntes

- Motius de consum: personals (problemes, inhibicions, curiositat) socials (moment actual, societat de consum, identificació amb un grup) culturals, econòmics, etc.
 - Quins estats o efectes són buscats amb el consum de drogues?
 - Sortir de festa, significa consumir?
 - Per a divertir-se, és necessari consumir?
 - Hi ha maneres diferents de consumir?
 - Existeix diferència de gènere en el consum?
 - Influeix l'edat en el consum?
 - Hi ha més tendència a consumir a l'adolescència?
 - Han canviat les modalitats de consum segons les èpoques? Per què?
- El consum és una resposta a alguna cosa?

ENTORN

Com influeix l'entorn?

Com influeix la família?

Frases

“Des que sóc petita veig gent fumar xocolata a la porta de la meva casa...”

“Drogues és molt fàcil aconseguir-les, deixar-les és més difícil”

“Al final com tothom t'ho pregunta, acabes provant-ho”

“Un és qui decideix...”

Temes /preguntes

- Com influeix l'entorn social?

- Com influeix l'entorn familiar?
- Com influeix l'entorn d'amics?
- Consumir o no drogues: depèn d'un mateix o de l'entorn?
- Existeix la pressió perquè algú consumeixi drogues?
- Són els altres els que influeixen en l'inici del consum? Què passa si un diu que NO?
- Està "normalitzat" el consum de drogues?
- Existeixen altres tipus de consum en la societat? i altres tipus d'addiccions?
- Accés fàcil a les drogues

RISCOS

Quins riscos creus que existeixen?

Frases

- "Al principi tothom controla, però després la gent deixa de controlar i ja ho fan per addicció"
- "Saps que és dolent, però si tothom ho fa...sempre penses que les coses dolentes a tu no et passaran"
- "Penses en els efectes...en els bons...si no no t'ho fiques"
- "No respectes als teus sers estimats perquè no ets tu, és ella (la droga) qui et domina"
- "Hi ha gent que és difícil que surti, perquè si no s'adonen..."

Temes /preguntes

- Addicció
- Tolerància
- Dependència física
- Dependència psicològica
- Malalties físiques i mentals (deteriorament cognitiu, desencadenaments psicòtics, etc)
- El concepte del "risc" en l'adolescència
- Qüestions legals: el consum, la venda, actes delictius.
- Conductes de risc: conducció, intoxicació, relacions sexuals sense protecció i/o consentiment.
- Problemes en las relacions familiars, de parella, d'amics, a l'escola, en el treball.
- Policonsum

ALTERNATIVES

Quines alternatives existeixen?

Ajuda: amb qui podem parlar?

Frases

- "Les alternatives depenen de cada persona"
- "L'esport, els estudis, una motivació"
- "Si una persona vol viure bé, no ha d'evadir-se"
- "Hi ha gent que ha de tocar fons per demanar ajuda"

Temes /preguntes

- Com es pot trobar una alternativa?
- Quines possibilitats existeixen?
- L'alternativa depèn de la particularitat de la persona?
- Quina diferència existeix entre ajuda familiar, d'amics o professional?
- On i com es pot demanar informació i/o ajuda?

REFLEXIÓ

Com influeixen les decisions en el nostre futur?

Frases

“El teu futur no està escrit, el fas tu”

“Si comences amb poc...pots acabar amb molt”

“Si pots decidir, que sigui que no, perquè les drogues al cap i a la fi són drogues...i la teva vida no pot girar entorn d'això”

Temes /preguntes

- Què volem del nostre present i futur? “Tot per ser, tot per fer ?”...
- Quines eines tenim en el nostre present que són importants en el nostre futur?
- Quines decisions estan a les nostres mans?
- Comencem a decidir nosaltres mateixos
- Què és la responsabilitat? ...
- Què és la llibertat?...

VOLS DIR ALGUNA COSA MÉS?

Grup de treball (per ordre alfabètic):

Ana V. Cornaglia, Treballadora Social CSMIJ - Fundació Nou Barris per la Salut Mental

Educadors de Carrer de Roquetes i Trinitat Nova

Centre de Serveis Socials Roquetes-Trinitat Nova-Canyelles

Felipe Herrera, Tècnic del Pla Comunitari de Roquetes

Gabriela Bellantonio, Dinamitzadora del Projecte de Sensibilització de la Karpa

José Muriel, Educador Social del CAS Nou Barris - Agència de Salut Pública de Barcelona

Montse Bartroli, Agència de Salut Pública de Barcelona

Montse Petit, Infermera de l'Equip de Salut Comunitària - Agència de Salut Pública de Barcelona

Víctor Vázquez, Dinamitzador del Punt Òmnia Trinitat Nova

Xavier Blancafort, Especialista en medicina familiar i comunitària del CAP Roquetes

Per a més informació:

- Agència de Salut Pública de Barcelona - www.aspb.cat
- Servei d'Orientació sobre Drogues (SOD) - Tel.: 93 237 87 56 (recurs públic i gratuït)
- Línia Verda – Tel: 900 900 540

Organitza

Agència de Salut Pública de Barcelona

C S B Consorci Sanitari
de Barcelona

Ajuntament de Barcelona

Financia

Pla Nacional sobre Drogues

Col·laboren

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social
i Família

Pla Comunitari
TRINITAT NOVA